

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évszázadra 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordantca 122. sz. Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-ször 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj. — Hirdetések felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Domján László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (Király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse ölt. Zeitungs-Agent

Nyitlteri cikkek:

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Társadalmunk bajai

különös tekintettel

az öngyilkosságra.

DOBRÁNSZKY PÉTER,

jog- és bölcsészettudor, kir. jogtanáról.

IV.

Több államban, és nagyszámú jelenségekkel telt észleletek után Wagner azt állítja, hogy Európában az öngyilkosság legnagyobb mérvű a protestánsoknál, és valamivel talán nagyobb még a reformáltak, mint az evangélikusoknál; a katolikusok között már sokkal ritkább, a görög katolikusoknál még gyéresebb. Lisle szerint is igen ritka az öngyilkosság oly országokban, melyek vallásos hitüket érintetlenül megtartják, és a hol a vallásos közöny és teljes gondolat szabadság még nem vált divatos hajlammá. Oly tény, mely méltán figyelmet és gondolkodást követel a bölcsészek, etikusok-, theologok- és államférfiaktól.

Nem a különböző vallásokban, hanem inkább a vallástalanságban, melynek egyik vagy másik vallás a szabadabb párára való engedés által vagy képviselőinek és kiszolgálóinak garázdálkodása és rossz példái által többé vagy kevésbé kedvezhet, kell — szerintem — az ártalmas oknak rejtenie.

Számos más viszonyzatban vehetők még az öngyilkosságot, azonban ezen viszonyítások inkább hozzávető valószínűséghez, mint számtani bizonyossághoz vezetnének, azért további következtetésekre szilárd alapot nem találhatnánk bennök. De már az eddigi elemzések is elég súlylyal bírnak arra nézve, hogy a folyton harapózó társadalmi ragályt behatóan kutassuk, mert a különösen hazánk főbb pontjaiban ijesztőleg diühögő baj orvoslására addig semmit sem tehetünk, míg annak gyökereit fel nem kerestük. Mint a gyomlálnál, itt is gyökerestől kell kiirtani a társadalmi fattyuhajtásokat, különben újból felsarjadzik a burján.

Előbb vázolni kívántam a tényállapotokat és ezek után töreksem az öngyilkosság indokait behatóbban elemezni.

Tulhajtás volna azt állítani, hogy a vesékbe nem látó ember hibátlanul és kimerítőleg megtudna napjainkban már valamennyi indokot állapítani, mikor az öngyilkos sokszor a beható okok egész hálózatának lesz áldozatává és nem egyszer maga sincs tisztában azzal, hogy melyik ok győzte le őt. A mennyiben mégis emberi bizonyossággal a szerencsétlenek hátrahagyott leveleiből, vagy egyéb ismert körülményekből az okokhoz lehet jutni, Guerry, Wagner, Oettingen nyomán az indokokat következő 10 főosztályba sorozhatjuk: 6)

1) Elmebetegség (vallásos és politikai rajongás) férfiak $\frac{29.1\%}{2} + \frac{nők\ 46.8\%}{2} = 37.9\%$.

2) Testi bajok (a két nem részvétele az öngyilkosságban ezen okból) $\frac{f. 11.3\% + n. 11.3\%}{2} = 11.3\%$.

3) Zilált vagyoni viszonyok miatt: $\frac{f. 14.9\% + n. 6.4\%}{2} = 10.6\%$.

4) Kicsapongó és bünös életmód (iszakosság, bujaság, játékkór, tunyaság) $\frac{f. 11.0\% + n. 5.0\%}{2} = 8.0\%$.

5) Családi viszonyok miatt $\frac{f. 9.6\% + n. 10.1\%}{2} = 9.8\%$.

6) Büntetés féltelméből (lelkismeret furdalásai, szegény, megbánás) $\frac{f. 10.3\% + n. 8.2\%}{2} = 9.0\%$.

7) Életuntagságból $\frac{f. 5.9\% + n. 4.1\%}{2} = 5.4\%$.

8) Szenvedélyek (harag, kétségbeesés, nagy-ravagás, szerelem) $\frac{f. 2.9\% + n. 5.9\%}{2} = 4.4\%$.

9) A helyzettel való elégedetlenség miatt $\frac{f. 0.8\% + n. 0.8\%}{2} = 0.8\%$.

10) Mások, főleg hozzánk tartozók feletti bankodásból $\frac{f. 1.0\% + n. 5.9\%}{2} = 3.4\%$.

Ezekből látható, hogy elmebetegség (37.9%), zavart vagyoni viszonyok (10.6%), a bünös és fajtalan életmód (8.0%) azon okok, melyek legtöbb áldozatot kívánnak.

Azonban nehezen, sőt nem is lehet az öngyilkosságot egyetlen egy uralgó okból származtatni.

Az a körülmény, a mit egyes esetekben az öngyilkosság okául szoktak adni, rendszeren csak egy roham, melynek az öngyilkosságra lassanként megérett ember többé ellenállani nem bír. Azért az

öngyilkosságot a legtöbb esetben mélyen rejtő és sokfélekép összeszőtt társadalmi mozzanatokra kell visszavinni.

Merem állítani, hogy e kóros jelenség a legtöbbszörre társadalmi viszonyokból ered, melyeket egyelőre talán joggal lehetne összefoglalni azon tételben, hogy korunkban a vallás és erkölcs nem mérhető hatalmak a társadalmi életben. A törvény tisztelgetben tartja ugyan a papiroson az erkölcsöt, vallást, hanem hányszor adja a törvényhozás és erkölcsigazolás példáját maga a törvényhozó meg a bíró; az író eszményekkel tölti meg könyveit és ő az, a ki nem ritkán pénzért adja el lelkét, meggyőződését; a pap morált és vallást tanít a szószéken, s az életben van példa reá, hogy ő a legnagyobb erkölcsi ragadozó állat; minél nagyobb, annál többet mer a törvény és erkölcs ellen.

Mielőtt azonban felállított tételemből bővebb elemzéshez fognék, egy nézpontra kívánok hangsúlyozni annál jobban, mert azt sokan elhanyagolják és mellőzik. Arra a kérdésre igyekszem ugyanis felelni mindenekelőtt, hogy minő álláspontot kell elfoglalnia annak, a ki az embert és életét tanulmányozza?

Már Aristoteles 7) társas állatnak jellemezte az embert, és e jellemzés csak kifejezése azon belső természetnek, melyet az ember születésétől fogva magával hord és az életben megfelelő viszonyzatokban külsőleg is ténylegesen (állam, társadalom).

Sokan oly magáraszakadt egyéniséget tulajdonítanak az embernek, a minővel az sem faji, sem egyéni természeténél fogva sohasem bírt. Nagy felületesség és tévedést árul el azon gondolkozásmód, mely az embert úgy tekinti, mintha az összes erkölcsi, értelmi és anyagi készleteivel — ugyszólván — a felhőkkel cseppent volna alá. Az embert ép oly kevéssé lehet elszakítani a társadalomtól, mint az élő növényt a talajtól, melyen áll. Az ember összes tulajdonaival együtt — hogy úgy szóljak, társadalmi növény. Mindenét, a mije van, a társadalomtól kapja. Senki sem szüli és neveli önmagát, sőt az ember születése első idejében gyengébb és tehetetlenebb bármely élő lényénél, úgy, hogy ha a csecsemőt magára hagynák, menthetetlenül elveszne. Azt mondják azonban, hogy ez a legelső időben az állatokkal is így van. Megengedem, habár az állat már meleg ruhát hoz tetén a világra, fogakkal és járn-kelni tudó lábakkal van felszerelve, kifejlett életösztönei vannak; és míg az állat rövid idő múlva önálló lesz, és minden kötelemekből, melyek szüleireh fűzték, annyira kilép, hogy azokhoz többé az emlék és érzés semmi árnyalata sem tartja, az ember évekig van tehetetlenségében az ápoló szülők gondozására és vezetésére utalva. Oly körülmény, mely az állatok mulékony viszonyát a szülőkhez, az embernél szükségképpen állandóvá és tartóssá teszi már ily tisztán természeti oknál fogva is. Már ha — a mint a physiologia tanít — egyszerűen a természeti tulajdonok legalább bizonyos mértékben és átlagosan örökölhetők, másrésztől a teljesen gyámoltalan ember lehet első pillanattól fogva mindent a körülötte levő társas élettől sajátít el, a szokásokat, az erkölcsöt, a vallást, fejlődése magasabb fokozatán a társadalmi és tudományos elveket, szóval, ha az ember mindent, a mije van, a társadalomtól kap, lehet-e őt jónak oly individuumnak képzelní, a melynek mindene önmagától van? Ily feltevés nemcsak logikai lehetetlenség, hanem kiáltó ellentét lenne az élet mindennapi tényeivel.

A „Kol. Közl.” eredeti távsürgönye.

Bécs. Ziemidkowski megérkezett, Goluchowskyt várják, mindkettőt miniszteri tárczával szándékszanak megkínálni.

Odessa. Több chinai tengerparti városban nagy félelem a keresztények közt, a benszülötték roppantul fel vannak ingerelve, a kormány várta szerelheti. Az európai flottákhoz erősítéseket küldenek.

Bukarest. Állítólag Ausztria-Magyarország jegyzékét adott át az itteni kormánynak, melyben tudatja, hogy ha a vasúti kérdésben kiegyezés létre nem jön, Európa veszi el ügyet kezébe. Nagy zavar, csoportosulás, a senatus hajthatlan.

Legujabb táviratok.

Bécs, nov. 28. A magyar kormány a vasúti szerződésnél az új Presse pesti levele szerint a köv. módosításokat kívánja: Az egyesült bankok nyereségének te-

temes alább szállítása, vagy legalább az építési átalány-nak az államra nézve kedvezőbb megállapítása, kihagyása azon pontnak, mely a bankokat felmenti a további építés alól, ha az elsőbbségek 82 frton alól esnek, végül tekintettel Erdélyre az építési rend megváltoztatása. A hitelintézet hajlandó az első engedményre de az elsőbbségekről szóló határozathoz erősen ragaszkodik.

Bécs, nov. 28. A „N. fr. Pr.” jelenti Párisból: A német követ, gróf Arnim, a francia kormány előtt meglepetését fejezi ki a miatt, hogy a francia jury egy német katona gyilkosát felmenté. — Marseilleben és Havreben a német consulságok újra megkezdik működésüket.

Berlin, nov. 28. A „Nordd. Ztg.” a Belgiumban uralkodó corruptionról szól. Egy másik cikkében pedig Franciaországban a gyilkosok felmentéséről szólván, ekként végzi: Poroszország Jena után a leveretéshez nem esatolá az önleacsontyitást.

Róma, nov. 28. A követek kamarája 349 szavazat közül 286-al Biancherit választá elnöké.

Bukarest, nov. 28. A kamara rendes ülészakára való átmenetelnél az eddigi bureau újra megválasztott, a mi a miniszterium iránt közvetett bizalmi szavazatot foglal magában.

Konstantinápoly, nov. 28. Egy hivatalos közlés megzafolja azon hirt, mintha a török kormány a török vasutakra vonatkozó szerződést megváltoztatni szándékoznék. A biztmány csupán a konstantinápolyi pályaudvar ügyében hivatott össze. — A cholera növekvőben van.

Darmstadt, nov. 28. Mintegy 20 tiszt, leginkább törzstisztek, kérték nyugdíjaztatásukat, az új katonai egyezmény behozatala miatt.

A kolozsvárvárosi szerv. bizottság 20-as albizottságának munkálata.

(Folytatás.)

87. §. Mivel az adó gyors és sikeres behajtását nagyban feltételezi, hogy a birtokadó a valódi birtokostól követeltessek: e czél elérése különösen Kolozsvár városában, hol a birtok anyai és apró részletekben, s az is az év folyán még apróbb részletekre oszolva, az év végeig pedig gyakran a harmadik, negyedik tulajdonos kezén fordul elő, — nélkülözhetlenül szükséges az 1868. évi XXV. tör. czikk 4, 5, 6, 7, 14, §§-lyeiben gyökerező birtok nyilvántartás; ez okból a k. pénzügyigazgatóság utján nyereség nyomtatványok használatával minden egyes, a nyilvántartás tárgyát képező esetben, vonatkozzék az a birtokos, személy, vagy az adótárgyra — tendőit az adóosztály a szerint végzi, mint azt a pénzügyi törvények és szabályok 1. füzetének 70, 71, 72, 73, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 94, 99, §§-lyeiben irt utasítások vagy felsőbb rendeletek meg-szabják.

Ide sorolattik még az elemi csapások által okozott földárk eseteiben az 1868-ik évi XXI. t. czikk 11. §-lye által engedélyezett adólesszállítás is, melynek eszközölésében az adóosztályt kötelező eljárások az irt pénzügyi 1. füzet 115, 116, 117, 118, §§-lyében körvonalazták.

88. §. Kolozsvár városa házberadó alá esvén, az 1868-ik évi XXII. t. czikk 29. §-lye értelmében a ház-összeírás, a beradó kivétel alapján a háztulajdonosoktól a bérvalomások beszedése, az adóosztályt kötelezően, az a bérvalomásokat mihelyt arra a felsőbb intézkedést meg-kapta, vagy annak kimaradása esetében is, a létező törvény alapján, a maga idejében, a „közégi előljárók számára a házberadó kivételét előkészítő tendők iránt kiadott utmutatás” értelmében beszedi, a hiányos beadottak kiigazítására a tulajdonost felszólítja, s annak megtagadása esetében a „megjegyzés” rovatában arról említést tesz, s az összes valomásokat, az összeírással együtt, az adótel megállapítása végett kiküldött pénzügyi tisztviselő rendelkezése alá bocsátja.

Ide tartoznak a kivételes adómentességek, u. m. a fennirt XXII. t. czik 23. §-lye értelmében az új építéseket — ugyanott a 26. §-lyében az üresen állott lakrészeket — a XXI. t. czikk 11. §-ben az elemi csapások által épületben okozott károkat illető adómentességek eseteiben a pénzügyi törv. és szab. 2-ik füzetének 73. és 83. §§-lyeiben a tanácsot kötelező teendők, ugy a házadóalap nyilvántartásában, ugyanott a 97. §-lyben irt változások érdekében való örökös.

89. §. A 1868-ik év XXVI. t. czikke 4, 2, 3, 4, és 5-ik §§-lyei, tekintettel az 1870-ik évi XLIX. t. czikk 2 és 3-ik §§-lyeiben irt módosításokra — meghatározák mik tartoznak jövedelem adó alá és mik nem; ezek alapján az adóosztály az összeírás a most irt XXVI. t. czikk 19, 20, 21, §-lyei rendeletéből, mihelyt azok beáll, megejti; az összeírtakat ugyanott a 22. és 23. §§. szerint határidő kitűzésével bevallásra felhívja, a beadott bevallásokra a szükséges adatokkal, véleményezése mellett feljegyzi, s az adó megállapítása végett azokat tanács utján az illetékes pénzügyi hatóságához juttatja.

A jövedelemadó az idézett XXVI. t. czikk 29. §-e értelmében az arra hivatott kivét. bizottságok által állapítatván meg, hogy a kivételnél, ugy az állam mint az adózók érdekében tetemes idő nyereség, az adóosztály elölmunkáltnak gyors és helyes összeállításában egyáltalán a pénzügyi törv. és szab. 3-ik füzetére van utalva.

90. §. A személyes kereseti adózók összeírásánál az adóosztály a pénzügyi törv. és szabályok 4. ik füzeté — ennek különösen 38-ik §-lye értelmében, s a munkát megkezdését illetőleg a 39. §. szerint ugy jár el, hogy az összeírás minden évben szent Mihály naptól deczember végéig bevégezve legyen. (Folyt. köv.)

Az új osztrák miniszterium.

A „Wiener Zeitung” a következő csász. kéziratot közlé: Kedves herczeg Auersperg! Önt miniszterelnökké nevezem ki a reichsrathban képviselt királyságok és tartományok részére. Önnek a miniszterium újjaalakítására vonatkozó ajánlati helybenhagyásokat nyerik. Egyidejűleg b. Wehli, Fidler Károly, b. Mitis, lovag Weidenfeld és b. Possinger osztályfőnököket fölmentem az illető miniszteriumok ideiglenes vezetésétől. Ön a nevezetteket erről tudósítani fogja, s megteszi a megfelelő intézkedéseket. A dr. Lovag Groholszki helyére való miniszter kinevezetése tárgyában elvárom ajánlatait. Bécs, nov. 25. 1871. Ferencz József s. k., Auersperg s. k.

Ö felsége további tíz kézírata, melyek mind nov. 25-ről keletkeztek, Grocholszkit saját kérelmére, kegyelemben felmenti; Lassert belügyi, Banhanst kereskedelmi, Stremayrt vallás- s közoktatási, Glaserit igazságügyi, Chlumetzkit földművelési s dr. Ungert tárczanélküli miniszternek nevezi ki; Holzgethant a minisztertanács elnökségétől felmentve, a pénzügyminiszteri teendők ideiglenes tovább vezetésével bizza meg, báró Scholl vezérőrnagyot, további rendeltetéseket fenntartásával, a honvédelmi miniszterségtől fölmenti, s végül a honvéd. miniszterium vezetésével Horst Gyula honvédezedést bizza meg. Ugyancsak a „Wiener Ztg.” az új kormányt a következő cikkben mutatja be:

„A kormány, melyet ő felsége e súlyos pillanatban az államügyek vezetésével legkegyelmesebben megbízni méltóztatott, oly férfiakból alakított, kik a parlamentaris életben politikai meggyőződésüket ismételve szóval és tettel bizonyították. Mint becsületes és meggyőződésükhez hű férfiak érzületöket azon állásban is tanúsítani fogják, melyre őket ő felsége bizalma meghívta. A kormány lépései semmi kételyt sem fognak felhagyni azon kormány akarata és törekvése iránt, hogy az állami alaptörvényeknek minden téren a kellő tiszteletet biztosítsa, az állami intézményeket az alkotmány igaz szellemének megfelelőleg tovább fejlessze, minden népfajt ugyanazon pártatlan védelem és szeretetteljes ápolásban részesítse, a közigazgatást erős kézzel vezesse, s a biródalom anyagi helyzete és közgazdasági érdekeinek fejlesztéséről sikeresen gondoskodjék.”

Jelentés a kolozsv. jót. Nőegylet váiasztmányának okt. 20. és nov. 21. tartott üléseiről.

(Folytatás.)

Tisztelt választmány! A tisztelt választmányának folyó évi 108. számú határozata értelmében a kiküldött bizottmány az akkor meghatározott tárlatnak rendezését végrehajtotta folyó évi november 1—10. napjaiban az eddigi szokásos módokat szerint.

Örömmel jelenthetem, hogy tekintetbe véve a tárlatunk iránt a nagy közönség részéről tanúsított pártolást és érdekeltséget, s különösen az ezek nyomán pénztárunk gyarapítására előidézett szép sikert, e tárlatunk eredményeiben tulszárnyalta nem csak a rendező bizottmány, de bizonyára a tisztelt választmány várákozását is.

Az érdekeltség bizonyítványa, hogy nőtársaink közül hazánk Erdély részének különböző vidékeiről s a Királyhágóntúról is — jelesen Debreczenből — versenyezve siettek becses küldeményeikkel, tárlatunk díszének és becsének emelésére közreműkölni. E nemes verseny nyomán volt szerencsés a bizottmány 143 résztvevőtől 1200 tárgynál többet kiállíthatni.

A tárlat egyes osztályai közül leggazdagabb volt a mindenfajta díszhíműzések, varrások és tárgyak osztálya. A tisztelt résztvevők ugyanis midőn a tárlat díszének, akkor a tárlattal összekötött sorsjáték becsének emelésére is kívántak hatni szives adományaikkal, s valójában a nyereségnek legnagyobb részét ez osztály nyújtotta.

A kötések, horgacsalások és fehérnemű varrások osztályában szerencsés volt a bizottmány több oly nőtársunknak, kiknek ezek rendes üzleti foglalkozása, ügyességét és képességét a nagy közönségnek bemutatni, s nehány tárgy elárúsítása által azoknak némi szives szolgálatot tehetni.

A szölemények, fonalak és czérnák osztálya ez alkalommal is kevéssé volt terjedelmes. Ennek okát a bizottmány abban találja, hogy a magasra fejlett gyár- ipar, a maga gépeivel a háztartásból a női foglalkozás ez ágát ha ki nem is szorította egészen, a munkaerő hiánya és drágasága mellett legalább is nagyon költségessé tette. Szerencsés volt mégis a bizottmány ez osztályban is különösen Háromszékről és hazánk más vidékéiről is különösen igen szép gyapju szöleményeket bemutathatni.

A nyers és savanyított vetemények, a befőzött, szárított és nyers gyümölcsök osztálya kiválóan szép és

6) Oettingen: eml. munk. 940 l.

7) Politikájában.

fanulóságos volt. Nem hivatásunk ugyan közgazdasági kérdéseket tárgyalni, de biztosan állíthatjuk, hogy kivált a Kendi-Lónáról kiállított, épen oly szép, mint izletes aszali gyümölcsök, biztosan mutatják, hogy a gyümölcsöt gazdagon termő Erdély nem csak nélkülözhetetlen a kereskedés útján behozni szokott ily gyümölcsöket, hanem maga is vihet ki.

A sütemények osztályában a többnemű csemegék és tészták közt a debreczeni tekintélyes házikenyér, méltó versenytársakra talált a kolozsvári, több fajtájú és minőségű kenyerekben. Az enni valók osztályában azonban a legkitünőbb helyet foglalta el a 6 fajta, magane-mében mindenki kitűnő sajt.

(Folyt. követti.)

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, november 30.

— **Udvari hír.** Ellentétben a tiroli lapok hírével, királyné ő felsége még most nem fogja elhagyni Merant, hanem egy ideig még ott fog időzni; erre mutat azon tény is, hogy Rudolf koronaherceg és Gizella főhercegnő Meranba utaztak, hova a napokban király ő felsége is el fog menni. Azt mondják, hogy a Bécsben úgy, mint Schönbrunnban és Budán felmerült vörheny volt befolyással ezen intézkedésekre és ő felségének tegnap történt áthurokolására Schönbrunnból Bécsbe.

— **A képviselőház tanügyi bizottsága** nov. 29. értekezletén határozatba ment, hogy miután részint az egyetemi alapokra kiküldött bizottság munkálatainak késedelme, részint a jelen országgyűlési szak rövid tartama miatt egy teljes egyetemi reform keresztülvihetőnek nem mutatkozik; a kolozsvári egyetem sürgőssége pedig oly nagy, hogy ez a jelen országgyűlés folyama alatt okvetlen átvendő volna: a miniszter mindenek előtt a kolozsvári egyetemre vonatkozó javaslatot terjeszse bizottsági tárgyalás alá. Ez azonban nem zárja ki, hogy a pesti egyetem legsürgősebb reformjaira nézve is meg ne tegye utólagosan javaslatait.

— **Az újvidéki polgárok** nagy része november 28-án a következő táviratot küldé Toth Vilmos belügyérhez az ismeretes Miletics-féle interpellációra vonatkozólag: „Különös indignációval utasítják vissza Újvidék loyális polgári a nemzetiségek külömbsege nélkül képviselőjük dr. Pavlovits tapintatlanságát, és kötelességüknek tartják exelenciának a rend és békekereső polgárok jogainak megvédéseért köszönetüket kifejezni.

— **A helybeli sétater- és tűzoltó-egylet** javára az idej farsangon egy álarcos bált és egy zárt-körü táncvigalmat rendez a jótékony czelek iránt lelkesülő fiatalság. A megalakult bizottmányok tagjai kö-

vetkezők: elnök: id. Tauffer Ferenc; alelnökök: dr. Haller Károly, Korbuly Bogdán; pénztárnok: Demjén László; jegyző: Balogh György; bizottmányi tagok: b. Bánffy Ernő, gr. Bethlen Árpád, b. Bornemissza Pál, gr. Csáki Miklós, dr. Gyergyai Árpád, Hattaludi István, dr. Hintz György, br. Jozsika Gábor, Kőszegvári Gyula, Losonczy György, Mátrai Ernő, Möriz István, Popini Nándor, Szász Béla, Szatmári Elek, Szombathelyi József, ifj. Tauffer Ferenc, dr. Weisz József. Az álarcos bál január 21-én, a táncvigalom február 3-án lesz.

— **A kolozsvári dalkör** jövő hó első napjaiban egy táncvigalommal egybekötött dalestélyt szándékszik rendezni a városi vigardában pártoló tagjai számára.

— **A hivatalos lap** nov. 28. száma teszi közzé azon egyezményt, mely szerint a moldva és oláh egyesült fejedelemségek kormányával létrejött megállapodás folytán, s egyezleg az illető területeken hatályban levő törvényekkel, a nevezett országok egyikének illetékes bírói hatóságai által, polgári, kereskedelmi, tengeri és váltójogi ügyekben hozott, jogerőre emelkedett ítéletek és határozatok, a viszonyosság föltétele alatt, a másik ország területén is végrehajthatnak.

— **A magyar királyi pénzverdében** folyó évben vert fémváltópénzokről következő hivatalos kimutatást olvassuk: veretett összesen 27,688,912 darab 20 krajczáros ezüst váltópénz, továbbá 48,103,269 drb. 10 kros, együtt 10,348,109 frt 30 kr. értékben. A pénzverdéknel október 1-én készletben volt 304,331 drb. 20 kros és 606,068 drb. 10 kros, összesen 121,473 frt; forgalomba tetetett tehát 1871 szeptember végéig 27,384,581 drb. 20 kros és 47,497,201 drb. 10 kros, együtt 10,226,636 frt 30 kr. értékben.

— **Dr. Binderről**, ki a parlamentii illem furcsa értelmezésével akarta volt bebizonyítani, hogyan lehet két országos hivatalának megfelelni otthon gazdálkodva, — azt írják Medgyesről, hogy megszállta a jobb lelkiismeret, s ezért úgy az országos képviselőségről, mint a törvényeségi elnökségről le akar mondani, hogy továbbra is oeconomiájának szentelhesse ó-szász buzgalmát. Ennél okosabbat nem is tehetne, az utóbinnál talán helyén van, de a más kettőre ugyan nem való, s így jól cselekszik, ha jobbaknak ad helyet.

— **Dr. Dézsi László**, jogakadémiai tanár jelen hó 25-én vezetett óltárhoz Debreczenben a bájós Sawel Ida kisasszonyt. E frigyre áldást kívánunk!

— **A rendőrség aluszik.** Medgyesről írják, hogy két mámoros fővel hazafelé igyekvő egyéniség utközben egymást tehetségük szerint összenyakalták; ekkor aztán mindenki a másikat akarta rendőrség elebe kisérni serelem orvoslatát még az éjjen sürgetendő. El is tán-

torított egymást taszigálva a rendőrpület kapujáig, hol mindketten elkezdtek hatalmasan döngölni, hogy egymást becsukthassák. Hanem a kapu zárva maradt s az állásban kifáradtaknak nem maradt fenn egyéb a hazavánszorgásnál: azonban nem tettek kölcsönös elégtételtél nélkül s így kiáltoztak egymásra: Szerencséd, hogy a rendőrség alszik.

— **Orosz zsandártábornok** az t. i., ki Sándor czár katonai kabinetjében az egyik osztály feje, feltartotta a vagyonsztás legrövidebb útját-módját. Szert tett volt mintegy 800,000 rubel adósságra, s talán ép azon gondolkodott, kinek lehetne ezt odaadományozni, midőn meghal egy gazdag rokona, ki után több millió maradt. Lett volna tehát pénz az adósságtörlesztésre is; hanem valának még a tábornok mellett 11-en örökösök kik szintén vágytak a szép hagyatékra. Az okos zsandártábornok egyet gondolt: 10-et közülök politikai vétkek ürügye alatt elzáraltott; hanem a szabadon maradt 14-ik mindent összerontott: előadta a czárnak e rövid osztakozási módot, s most a tábornok törvényesék elé kerül, hogy ott a hagyaték gyors letárgyalása körül tett legujabb fölfedezését előadhassa. Itt tehát a legrövidebb ut nem volt egyszersmind a legegyszerűbb is.

— **Fonyó Pál Gyula** kalocsa-főmegei áldozár megrendelési felhívást boesított ki ily című magyaritott mű második kiadására: „Természeti érvek Isten létéről“ irta König Arthur, a Neisse-i reallanoda hittanára. 10 ömnyomatu ivre terjedő és csinos kiállítású mű ára csak 70 kr. leend, mi előlegesen is beküldhető, utánvét mellett is fizethető. — Gyűjtőknek minden 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgál.

— **Ezt valóban megérdemelte!** Napoleon excsászarral történt még elnök korában, hogy az országban tett körutja alkalmával, mint minden valamire való község, ugy Bordeaux is diadalivert emelt tiszteletére, melynek tetejéről, midőn a köztársaság elnöke alatta áthaladt, egy koronának kellett csigák segítségével alászállni rajta eme felirattal: „Ezt valóban megérdemelte!“ A nagy nap reggelén azonban erős zápor volt, s az ünneplés pillanatban az elázott papirkorona helyett csak a kötél ereszkedett le az elnök ur előtt a feennebbi feliratot hordó pléh tábláskával.

— **A londoni színházak** igazgatói azon dícséretre méltó szokást hozták divatba, hogy a közönség izlését kipuhatólandók, a színház helyiség minden részében szavazati szekrényeket alkalmaznak s minden színház-látogatónak joga van szavazati jegyét e szekrényekbe dobni és így eldönteni, minő darabokat kíván játszani az illető színházban a következő héten. Így a jövő hétre nézve a drámát illetőleg a szavazati többség, Hamlet, Macbet és Periclesre esett.

— **Berlinben** (a „Germania“ szerint) roppant nagy a demoralisatio, minek kiáltó példája az is, hogy a törvényszék előtt egyének öllalkodnak, kgy pénzért bármely ügyben tanukul ajánlkoznak. Így — ha a nevezett forrás megbízható — közelebb ily tanukész egyén a következő szavakkal lépett volna valamely peres fél elé: „Liber Herr, venn Sie einem Zeugen suchen, so nehmen Sie mir, ick schwöre um die Hälfte billiger, als alle meine Collegen: die nehmen zehh Jroschen, ick bloß fürnte!“

Nemzeti színház. Péntek, december 1-én „Orpheus az alvilágban“. Operette 4 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Nov. 21-ről: 5% Metalliques 58.20. 5% Nemzeti kölcsön 67.60. 1860-diki államkölcsön 101.25. Bankrészvények 813. Hitelrészvények 317.— London 116. 80. Ezüst 116.50. Cs. kir. arany 5.56 1/10. Napoleonor 9.27 1/10.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 79.25. Temesi 77.50. Erdélyi 75.50. Horv.-Slavon —.—

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

Ny i l t t é r.

(277) 10—*

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, I-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

II. Beküldetett. 28. Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Mióta a pápa ő szentsége a delicat Revalesciére du Barry használás következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és korházak elismerték, senki sem fogja többé e becses gyógytápszer gyogyerejét kétségbe vonni, s következő betegségeket említünk meg, melyeket az gyógyszer és költség nélkül gyógyít: gyomorideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálhátya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajok, gümö-

askór, mellszorulás, köhögés, emésztéshiány, dugulás, gyomorsik, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór, hidegláz, szédülés, vértúlulás, fülzugás, émélygés és hányás még terhesség alatt is, húgyfesz, búskomorság, soványodás, csúsz, köszvény, sárgaság. Kivonat 72.000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszernek ellentáltak.

Elismervény sz. 71.31.

Crosne, Seine és Oise, Frankon 24. márcz. 1868.

Richy adószedő ur száraznyavalyában fekűt hatalmas ágyán s már az utolsó kenetet is fölvette, mert a legelső orvosok is csak néhány napi étellel biztatták. Én tanácsolám neki, hogy kísértse meg a Revalesciére due

Barry-t, s ennek a legszerencsésebb sikere lett, úgy hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát tökéletesen meggyógyultnak érzé. Miután önnök Revalesciérejétől magam is annyit élveztem, szívesen álalom e bizonyítványt St. Lambert testvér.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciére felnőtteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

1/2 fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revalesciére csokoládé poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulak József fűszerkereskedésében, Pesten Törökútnál, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárról Binder K. úr gyógyszerárban bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József úrnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főtér 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknel; a bécsi ház ezen felül mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Pályázat

az 1872. évben eszközleendő kincstári sófuvarozás biztosítására a pályázat következő vonalokra ezennel iratlik ki, megjegyeztetvén, hogy a pályázat csak a tengelyen és vizen szállításokra terjed ki.

Fuvarozási vonal		a fuvarozás eszközöltetik.		Körülbelül szállítandó só mennyisége bécsi mázsákban.
Honnan?	Hová?	Tengelyen.	Vasutan.	
I. Sóvárról	Bártfára.	az egész vonalon	—	4000.
	Homonnára	—	—	5000.
H. Tordáról	Késmárk	Sóvárról Eperjesig és Poprádról Késmárkig	Eperjéstől Pappadig	6000.
	Kolozsvárra	egész vonalon	—	160,000
III. Déésaknáról	Kolozsvárra	dtto.	—	20,000.
	Győrbe	a pesti indóházától a dunapartig és Győrtől a dunaparttól a sóhivatalhoz	Kolozsvártól Pestig	Pestről Győrbe 80,000.
IV. Komáromból	Kolozsvártól	a pesti indóházától a dunapartig és a komáromi dunaparttól a sóhivatalhoz	Kolozsvártól Pestig	Pestről Komáromig 22,000.
	Nyitrára	Tarnocztól Nyitraig	Kolozsvártól Tarnoczig	— 20,000.
V. Déésaknáról	Veszprémbe	a pesti indóházától a budai indóházig és a székesfehérvári indóházától Veszprémig	Kolozsvártól Pestig és Budáról Székesfehérvárig	— 4000.
	Széplakra	az egész vonalon	—	4000.
VI. Tokajból	Debreczenbe	a tokaji hivataltól az ottani indóházig és a debreczeni indóházától az ottani sóhivatalig	Tokajból Debreczenig	— 24,000.
	Miskolczra	a tokaji hivataltól az ottani indóházig és a miskolczi indóházától az ottani sóhivatalig	Tokajból Miskolczig	— 17,500.
VII. a) Kolozsvárról vagy b) Marosújvárról	Kaposvárra	a) a pesti indóházától a budai indóházig és a boglári indóházától Kaposvárig	Kolozsvártól Pestig Budáról Boglárig	— 2000.
	b) Pestről Kaposvárig	—	Marosújvártól Arad — Szegeden át Pécsig.	—

Megjegyzések.

I-hez.

Ezen vonalon a só esomagolt állapotban (hordókban) fog szállítatni. Vállalkozó köteles leend a kiírtelt hordókat az e tekintetben általa ajánlandó, a kincstár részéről elfogadott fuvarbérért a három sóhivataltól és ezektől veendő felszólításhoz képest Sóovárra az ottani só eladási hivatalhoz visszazállítani és ott átadni.

A homonai szállítási szerződés a Kassa s a ujhelyi vaspálya kiépítéseig marad érvényben. ha az 1872. év folyamán alatt kiépül. A késmárki só szállításra nézve az ajánlatban ki-teendő azon fuvarbér is, mely követeltetnek azon esetre, ha az egész szállítás Sóovártól Késmárkig — a vasut mellőzésével — tengelyen eszközöltetnek.

II. és III-hoz.

Vállalkozó köteles leend a Tordán illetőleg Déésaknán átvett sómennyiséget Kolozsvárra a kirendelt kincstári közeg jelenlétében a vasutnál a mérlegre, vagy ha követeltetnek — az ottani kincstári raktár mérlegére átadni.

Azon esetre ha a vasut Kocsárdtól Kolozsvárig az 1872. évben a forgalomnak átadát-nék, a szállítási szerződés érvénye a Tordáról Kolozsvárra való só fuvarozásra nézve a vasúti forgalom kezdetével megszűnik.

IV. és VII-hez.

A só feladatni fog, a vasutra a kincstári közegek közbejöttével Marosújvárról illetőleg Kolozsvárról; a vállalkozó pedig a ki a sót Kolozsvárt vagy Marosújvárt a vasutra feladja a kimért mennyiségre nézve jót áll a marosújvári és kolozsvári kiméréstől kezdve s tartozik a só rendelkezési helyén a Marosújvárról illetőleg Kolozsvárról kiállított fuvarlevelek alapján átadni.

A Nyitrára való szállítás iránt a szerződés az Érsek-Ujvár-nyitrai vasutnak a közfor-galomnak átadásáig a Veszprémbe való szállítási szerződés pedig a nyugati vasut fehérvár-kiszelli vonalának a közforgalomnak való átadásáig fog kötetni, feltéven, hogy az 1872. év folyamán alatt következend be.

VI-hoz.

Ezen szállítási szerződés csak az éjszaka-keleti vasut Bustyaházi állomásának megnyi-tásáig marad érvényes, feltéven, hogy ezen vonal 1872. évben a forgalomnak átadatik.

I-től VII-ig.

A szállításra átvett só az illető átvető hivatal mérlegére átadandó. Ezen fuvarozási vállalatra nézve f. é. május 4-én 23,175. sz. alatt kiadott általános pályázati feltételek, vala-mint a f. é. május 18,319. sz. alatt kiadott szerződési feltételek módosítók s az utóbbiak az esettel kötetendő szerződések kiegészítő részét képezendik, mind a pályázati feltételek, mind az említett szerződési feltételek valamennyi m. kir. pénzügyi igazgatóságánál, m. kir. sóhivatalnál és a pénzügyminiszterium XII-ik ügyosztályában megtekinthetők.

A fentebb érintett pályázati feltételek értelmében, az írott ajánlatok bepecsételve, s 50 kros bélyeggel és a bánatpénz letételéről szóló hivatalos nyugtával ellátva; és pedig:

a) Az I. alatt említett három szállítási vonalra vonatkozó f. é. december hó 5-ig a díosgyőri m. kir. bányagazgatóságánál, a II. és III. alattiakra vonatkozók szintén f. é. de-cember hó 5-ig a kolozsvári m. kir. bányagazgatóságánál, a többiek pedig f. é. decem-ber 10-ik napja déli 12 óráig közvetlenül ezen miniszteriumnál nyujtandók be.

A magyar királyi pénzügyminiszteriumtól.

Budán, 1871. november 14-én. 1—3 (335)

(Utányomat nem díjaztatik.)

4—12 (326)

Sorozatósorsjegyeknek nyerniök kell.

Hogy a hozzánk intézett számos megrendelésnek megtehetőssünk egy húszad kihuzott sorozatu braunschweigi sorsjegyekre részletjegyeket adunk el.

Csak 5 frank egyszerre felzetése által társ-tulajdonosa lehetni egy ily sorsjegynek, a mely december 31-ken

100,000 tallerra ezüstben játszik s feltétlenül nyernie kell.

Sorsjegyek részletfizetésre:

1864-ki 100 forintos sorsjegy évenként 5 huzás 24 havi részlet-fizetés a 4 fr.

1864-ki 50 forintos sorsjegy ditto. 21 havi részlet-fizetés a 4 fr.

3%-kos török osasz. 400 frankos sorsjegyek évenként 6 huzás és 12 frk kamat aranyban. Főnyeremény 600,000, 300,000 sat. frank, 12 havi részletfizetés a 4 fr.

Innsbruck városi sorsjegyek évenként 4 huzás, főnyeremény 30,000 frt. sat. 15 havi részletfizetés a 2 fr.

Ezen kívül, kívánatra minden másnemű sors-legy is eladatik egyenkint vagy sorsjegytársula-tokban 20 részvényes számára, részletfizetés mel-lét a legutányosabban.

A sorsjegyek kamatai a vásárló javára iratnak.

A „Mercur“ igazgatóságának váltóüzlete Bécs, Wollzeile 13.

Eladó birtok.

Deesen a posta-utczába 24. szám alatti telek a rajta lévő épületekkel és kerttel, ugy a hozzátartozó 75 hold külső birtok is örökron eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott özv. Vajda Ferencz nével. 3—3 (338)